

खप्तडछात्रा गाउँपालिका
गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय
छात्रा, बझाङ्ग
२०८३

आ.व २०८३।०८४ को नीति, कार्यक्रम तथा बजेट

खप्तडछान्ना गाउँपालिकाको आ.व. २०८३/०८४ को नीति, कार्यक्रम तथा बजेट वक्तव्य

गाउँसभाका अध्यक्ष महोदय,
गाउँसभाका सम्पूर्ण सदस्यज्यूहरु,
गाउँसभाका सचिवज्यू,
उपस्थित कर्मचारीज्यूहरु, पत्रकारज्यूहरु लगायत
सम्पूर्ण उपस्थित महानुभावहरु ।

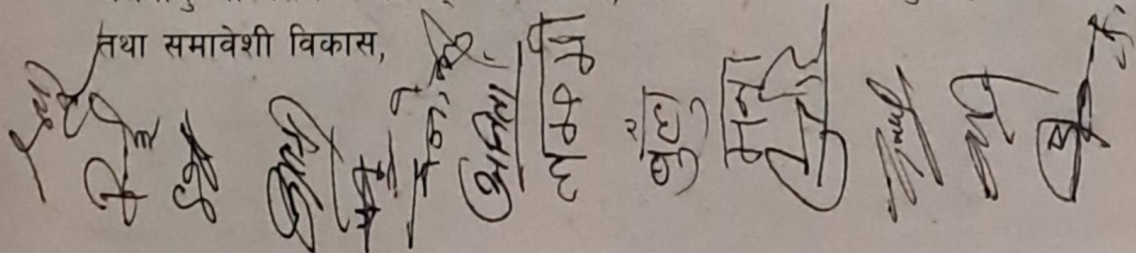
नेपालको संविधान जारी भएपछि यस गाउँपालिकाको १९ औं बजेट गाउँसभामा आज सम्बोधन गर्न पाउँदा मलाई गर्वको अनुभूति भएको छ ।

नेपालको सार्वभौमिकता, स्वाधीनता, भौगोलिक अखण्डता, राष्ट्रिय हित, स्वाभिमान, लोकतन्त्र र जनजीविकाका लागि भएका विभिन्न आन्दोलनहरु तथा जनयुद्धमा आफ्नो अमूल्य जीवन उत्सर्ग गर्नुहुने सम्पूर्ण ज्ञात अज्ञात शहिदहरु प्रति भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछु । ती आन्दोलनहरुको नेतृत्व गर्नु अग्रजहरुप्रति उच्च सम्मान व्यक्त गर्दै नेपाली समाजको रूपान्तरणमा उहाँहरुले पुऱ्याउनु भएको महान योगदानको पुनःस्मरण गर्न चाहन्छु ।

नेपालको संविधान जारी भए पश्चात देश संघीय प्रणाली अनुरूप राज्य पुनसंरचना भई बनेका प्रदेश तथा स्थानीय तहहरुको संस्थागत गर्दै संविधानको कार्यान्वयन गर्नु प्रमुख दायित्व रहेको छ । यस प्रणाली अन्तर्गत गाउँपालिका भित्रको विकास निर्माण तथा सामाजिक उत्थानका कार्यहरुलाई उच्च महत्व दिने कार्य गर्दै आएको छ ।

अब म खप्तडछान्ना गाउँपालिकाले आ.व. २०८३/०८४ को योजना तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा लिएका आधारहरु निम्न बमोजिम प्रस्तुत गर्दछु :

- नेपालको संविधानका प्रस्तावना, मौलिक हक, राज्यका निर्देशक सिद्धान्त तथा नीतिहरु,
- संघीय सरकारको आवधिक योजनाले लिएका नीति तथा प्राथमिकताहरु,
- संघीय सरकारले अवलम्बन गरेका आर्थिक तथा वित्तीय नीतिहरु,
- प्रदेश सरकारले लिएका आर्थिक एवं वित्तीय नीतिहरु,
- स्थानीय आर्थिक कार्य प्रणाली एवं एकल तथा साभ्ना अधिकार सूची,
- स्थानीय तहको आवधिक योजनाले तय गरेका प्राथमिकताहरु,
- नेपालले अन्तर्राष्ट्रिय जगतमा जनाएका विभिन्न प्रतिवद्धताहरु,
- स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ तथा अन्य स्थानीय तहमा सञ्चालन सम्बन्धी ऐन, नियमावलीका प्रावधानहरु,
- विकासका समसामयिक मुद्दाहरु : सहस्राब्दी विकास लक्ष्य, दिगो विकास सम्बन्धी नीति, जलवायु परिवर्तन र विपद् व्यवस्थापन, खाद्य तथा पोषण सुरक्षा, लैंगिक सशक्तीकरण तथा समावेशी विकास,

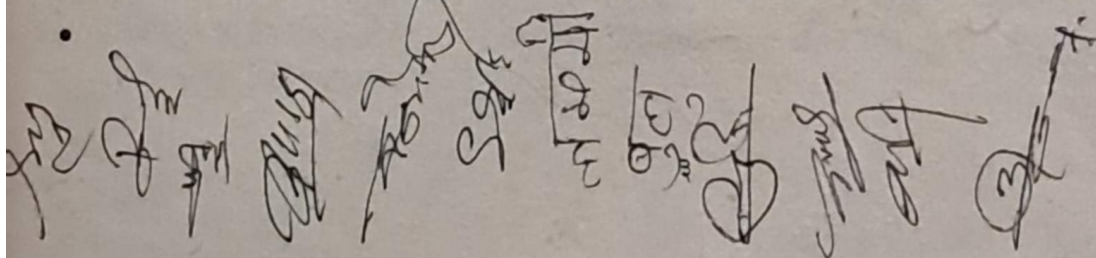
बालमैत्री स्थानीय शासन, वातावरणमैत्री स्थानीय शासन, खुला दिसामुक्त तथा सरसफाइ, पूर्ण उर्जा संकट लगायतका अन्य सम्बन्धित विषयहरू,

- विगत आर्थिक वर्षमा गाउँपालिकाले तयार पारेका नीति, कार्यक्रम तथा योजनाहरू,
- टोलबस्ती स्तरबाट आएका सुभावहरू,
- विभिन्न राजनीतिक दलहरू, संघ संस्थाका प्रतिनिधिहरू, गाउँवासी सम्पूर्ण दाजुभाइ तथा दिदीवहिनीका सल्लाह सुभावहरू
- सामाजिक संजालबाट आएका सुभावहरू,

यस गाउँपालिकाबाट संचालित सम्पूर्ण विकासका कार्यक्रमहरू गाउँ कार्यपालिका, विषयगत शाखा, वडासँग समन्वय र सहभागितामा भई राखेको कुरा यहाँ उपस्थित सम्पूर्ण महानुभावहरूलाई अवगत नै छ । यस गाउँपालिकाका लागि नेपाल सरकारबाट विनियोजन भएको र प्रदेश सरकारबाट विनियोजन भएको बजेटमा आन्तरिक राजस्व संकलनबाट प्राप्त रकमलाई जोडी आएको कुल बजेटको सीमाभित्र रही नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारको मार्गदर्शन र गाउँपालिकाको भौगोलिक, जनसंख्याको आधारमा रही चालु आ.व.मा संचालन भएका र आगामी आ.व.को लागि प्रस्ताव गरिएका कार्यक्रमहरू सहभागितात्मक योजना तर्जुमाका विभिन्न चरणहरू पार गर्दै स्वीकृतिका लागि गाउँसभामा पेश गरिने यो प्रजातान्त्रिक विधि र संस्कारलाई आत्मसात गर्दै म चालु आ.व.को यथार्थ आय व्यय र आगामी आ.व.को प्रस्तावित कार्यक्रमहरू यस गरिमामय गाउँसभामा पेश गर्न अनुमति चाहन्छु ।

अध्यक्ष महोदय,

- सिमित वित्तीय स्रोतबाट असिमित जनआकांक्षाहरूलाई सम्बोधन गर्न कठिन हुने अवस्थालाई मध्यनजर गर्दै उपलब्ध स्रोत र साधनलाई जनअपेक्षा अनुरूप व्यवस्थापन गर्ने यथेष्ट प्रयास गरेको छु ।
- गाउँपालिकाले लिएको आर्थिक समृद्धिको अभियानलाई साकार पार्न नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारका मार्गदर्शन र निर्देशनहरूलाई हृदयङ्गम गरी गाउँ कार्यपालिकाका सम्पूर्ण सदस्यहरू लगायत विकास तथा नीति निर्माणमा सम्वद्ध सबै सरोकारवालाहरूको व्यापक सहभागितामा "विकासमा प्रतिबद्ध, आर्थिक रुपमा समृद्ध" भन्ने मूल नारा सहितको गाउँपालिकाको समग्र आर्थिक विकासका लागि दीर्घकालिन सोच, लक्ष्य, रणनीतिहरू, अवलम्बन गरी प्राथमिकीकरणका आधारमा तय गरिएका आयोजना तथा कार्यक्रमहरूलाई यसै गरिमामय सभाबाट सहर्ष पारित गरी कार्यान्वयन हुने कुरामा म विश्वस्त छु ।
- गाउँपालिकाबाट कृषि, शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी जस्ता मानव विकास सूचकांक, पूर्वाधारको आवश्यकता हेरी सम्बन्धित क्षेत्रमा बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
- स्थानीय सरकार सञ्चालन गर्न आवश्यक पर्ने ऐन, नियम, कार्यविधि तथा निर्देशिका तयार गर्न पर्याप्त बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।

अध्यक्ष महोदय,

अब म चालु आ.व.मा यस गाउँपालिका अन्तर्गत कायान्वयन भएका विकास निर्माणका योजना तथा कार्यक्रमहरूको सम्पूर्ण विवेचना गर्न चाहन्छु ।

१. गाउँपालिकाका योजनाहरू कार्यान्वयन अन्तिम चरणमा रहेका छन् ।
२. शैक्षिक सुधार अन्तर्गत रहेका विद्यालयहरू निर्माणधिन अवस्थामा रहेका छन् ।
३. खप्तडछान्ना गाउँपालिकाको आवधिक योजना निर्माण हुने क्रममा छ ।
४. गाउँपालिका अन्तर्गत विद्यालयहरूको दरबन्दी मिलान गरिएको छ ।
५. शिक्षामा थप गुणस्तर सुधारका लागि स्थानीय पाठ्यक्रम प्रयोगमा ल्याइएको छ ।
६. विभिन्न गैर सरकारी संस्थाहरू सँगको साभेदारीमा शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि, भेटनरी लगायतका शाखाहरूको कार्यक्रम संचालन गरिएका छन् ।
७. खानेपानी, सिचाई र जिविकोपार्जन सुधारमा काम गर्नका लागि लक परियोजना लागू गरिएको छ ।
८. विषशेज स्वास्थ्य शिविर र आँखा शिविर संचालन गरिएको छ ।

अध्यक्ष महोदय,

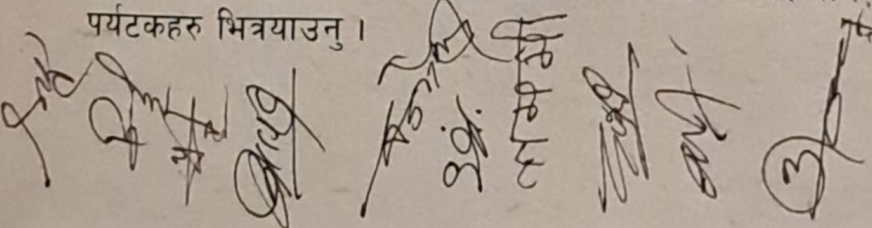
अब म नीति तथा कार्यक्रमका लक्ष्य तथा उद्देश्यहरू प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु :

आगामी आर्थिक वर्ष २०८३/०८४ को नीति तथा कार्यक्रमका लक्ष्यहरू निम्नानुसार रहेका छन् :

१. गाउँपालिकाको पूर्वाधार विकासमा जोड दिने ।
२. आर्थिक विकास तथा गरिबी निवारणमा प्रत्यक्ष योगदान पुऱ्याउने ।
३. कृषिजन्य वस्तुको उत्पादनमा वृद्धि गरी आयस्तर बढाउने ।
४. महिला, बालबालिका तथा पिछडिएका क्षेत्र र समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ दिलाउने ।
५. लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण अभिवृद्धि हुने ।
६. दिगो विकास, वातावरणीय संरक्षण तथा सम्बर्द्धन गर्न सघाउ पुऱ्याउने ।
७. शिक्षा, स्वास्थ्य, पोषण जस्ता सामाजिक पक्षको स्तर वृद्धि गरी स्वस्थ र समृद्धि उन्मुख बनाउने ।
८. सुशासन र सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा मितव्ययी, पारदर्शी एवं प्रभावकारी बनाई जनताले छिटोछरितो र विश्वासिलो महसुस गर्ने गरी सेवा सञ्चालन गरिने ।

आगामी आर्थिक वर्ष २०८३/०८४ को नीति तथा कार्यक्रमको प्रमुख उद्देश्यहरू निम्नानुसार रहेका छन् :-

१. व्यावसायिक कृषि तथा व्यावसायिक पशुपालनको माध्यमबाट उत्पादन वृद्धि गरी जनताको आयस्तरमा वृद्धि गर्नु ।
२. गाउँपालिका भित्र स्थानीय सडक तथा पुल, सिँचाई, खानेपानी जस्ता आधारभूत पूर्वाधारहरूको विकास गर्नु ।
३. शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी तथा सरसफाई एवं पोषण लगायतको विकास गरी मानव विकासको स्तरमा सुधार ल्याउनु ।
४. धार्मिक एवं ऐतिहासिक पर्यटनको सम्भावनाको पहिचान गरी आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटकहरू भित्र्याउनु ।

५. समाजमा परम्परागत रूपमा चलिआएका धर्म संस्कृति अनुसारका जात्रा तथा पर्व, रहनसहन र मौलिकताको संरक्षण तथा प्रवर्द्धन गर्नु ।
६. लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण सिद्धान्त अनुरूप प्रत्यक्ष लाभ पुऱ्याउनु ।
७. जनतालाई सेवा प्रवाह र सुशासनको प्रत्याभूति दिलाउनु ।
८. जलवायु परिवर्तन अनुकूलन कार्यमार्फत विकास निर्माण गर्नु ।

अध्यक्ष महोदय,

अब म बजेटको विनियोजन र स्रोतको व्यवस्था सम्बन्धी योजना विनियोजनबाट प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु :

आर्थिक वर्ष २०८३/०८४ का लागि नेपाल सरकारबाट प्राप्त वित्तीय समानिकरण अनुदान तर्फ रु. १० करोड १० लाख, राजस्व बाँडफाँड तर्फ रु. ८ करोड ३२ लाख ६ हजार र संघीय सशर्त अनुदान तर्फ रु. १९ करोड १८ लाख ५४ हजार, संघीय विशेष अनुदान रु. ५० लाख, संघीय सम्पुरक अनुदान १ करोड, प्रदेश समानिकरण ८९ लाख ४१ हजार, प्रदेश राजश्व बाँडफाँड १२ लाख ५८ हजार ९ सय ७१, प्रदेश सम्पुरक १ करोड ५७ लाख १७ हजार, प्रदेश विशेष अनुदान ६६ लाख ५० हजार, प्रदेश सशर्त अनुदान ८ करोड ६८ लाख, गरी जम्मा रु. ५१ करोड ५४ लाख ६८ हजार, विनियोजन गरेको छ ।

अध्यक्ष महोदय, १५/०८/१९

अब म आर्थिक विकास कार्यक्रम प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु :

कृषि तथा पशु विकास तर्फ

१. यस गाउँपालिकालाई कृषि तथा पशुतर्फ सशर्त अनुदान शीर्षकमा ३० लाख बजेट सीमा प्राप्त भएको छ । यस गाउँपालिकाबाट कृषि तथा पशु विकासतर्फ रु. ५१ लाख विनियोजन गरिएको छ ।
२. बाँझो रहेको कृषियोग्य भूमिमा माटो सुहाउँदो फलफूल, तरकारी पकेट क्षेत्र निर्धारण गरि कृषकलाई सम्मान तथा प्रोत्साहनका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरी बाँझो जग्गा उपलब्धीमूलक बनाउने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
३. यस गाउँपालिकामा पहिचान भएका गरिब घरपरिवार एवं लक्षित समूहका लागि व्यवसायिक कृषि तथा पशुपालनतर्फ आकर्षित गर्न नीतिगत व्यवस्था गरिने छ ।
४. आँप, बुद्ध चित्त, सुन्तला, अमिलो, कागती, स्याउ, केरा, ओखर जस्ता सबै हावापानी अनुकूलका व्यवसायिक फलफूल खेतीका साथै व्यवसायिक रूपमा अर्गानिक तरकारी खेती गर्ने र च्याउखेती गर्ने कृषकहरुलाई बोटविरुवा, बीउविजन ल्याउनका लागि अनुदान दिने व्यवस्था गरिने छ ।
५. गाउँमा उत्पादित सामाग्रीहरु बजारीकरणका लागि ढुवानी अनुदानको आवश्यक व्यवस्था मिलाइने छ ।
६. प्रत्येक वडाका नमूना कृषकहरुलाई छनोट गरी पुरस्कृत गर्ने व्यवस्था गरिनेछ ।

Handwritten signatures and names of officials, including the name 'सुन्दर' (Sunder) in the center.

७. बेरोजगार युवाहरुको तथ्याङ्ग सकलन गरी कृषि विकास तर्फ माछा पालन, बुगुर पालन, कुखुरा पालन, बाखा, भेडा पालन, भैसी पालन, गाईपालन, मौरी पालन जस्ता कार्य संचालनका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

उद्योग, पर्यटन तथा सहकारीतर्फ

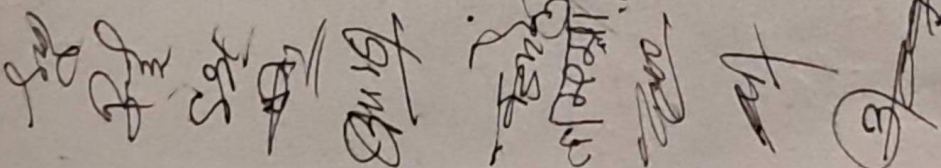
८. यस गाउँपालिकालाई गरिवि निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रमका लागी सशर्त अनुदान शीर्षकमा रु. ११ लाख बजेट सीमा प्राप्त भएको छ । यस गाउँपालिकाबाट गरिवी निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रमका लागी रु. ३ लाख विनियोजन गरिएको छ ।
९. "सिप सिकौं, उद्यमी बनौं" गरिव घरपरिवार एव लक्षित समूहका लागि गरिवी निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम प्राथमिकताका साथ सञ्चालन गरिनेछ ।
१०. गाउँस्तरमा युवा तथा महिलाहरुलाई आय आर्जनमा लगाई उद्यमशील बनाउन तालिम तथा प्रोत्साहन कार्यक्रमहरु प्राथमिकताका साथ सञ्चालन गरिनेछ ।
११. उद्यमशिलता विकास, लघु तथा घरेलु उद्योग विकासका लागि स्थानीय स्रोत, सिप र सन्दर्भ अनुकूल लघु तथा साना उद्योग, स्टार्टअप र नव प्रवर्तनशील उद्यमलाई प्रवर्द्धन गर्न सम्बर्धन र उद्यमहरुको द्रुतिकरण मार्फत नवप्रवर्तन मार्फत नवप्रवर्तन वित्त र प्रविधिमा पहुँच बजार विस्तार र आन्दानी बृद्धि गरिने छ ।
१२. आन्तरिक पर्यटन प्रवर्द्धन कार्यक्रमलाई उच्च प्राथमिकता दिई पर्यटकिय गन्तव्य स्थल क्षेत्रका गाउँहरुमा होमस्टे संचालनमा थप जोड दिई व्यवस्थितरूपमा संचालन गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
१३. आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटकहरुलाई आकर्षित गर्न गाउँपालिका भित्रका पर्यटकिय स्थलको व्यापक प्रचार प्रसार तथा प्रवर्द्धनात्मक कार्यक्रम गर्नुका साथै महत्वपूर्ण ऐतिहासिक, धार्मिक, साँस्कृतिक तथा प्राकृतिक क्षेत्रलाई समावेश गरी धार्मिक पर्यटनको प्रवर्द्धन, पूर्वाधार विकास गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
१४. परम्परागत रूपमा चलि आएका संस्कृति, जात्रा तथा पर्व, लोक परम्परा, रहनसहन र मौलिकताको संरक्षण तथा प्रवर्द्धन गर्न आवश्यक व्यवस्था गरिने छ ।
१५. सामुदायिक उत्पादन प्रणाली मार्फत आधुनिक कृषि तथा पशुपालन व्यवसाय गर्न अनुदानमा आधारित महिला सहकारी तथा कृषि सहकारी सञ्चालन गर्ने अवधारणा ल्याइनेछ ।
१६. गरिवी निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम (मेडपा) लाई निरन्तरता दिइएको छ ।

अध्यक्ष महोदय,

अब म सामाजिक विकास तर्फको कार्यक्रम प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

शिक्षा तर्फ

१७. "समावेशी र सिपमूलक शिक्षा : स्वदेशमै युवा गा.पा को इच्छा" भन्ने मूल नारालाई आत्मसात गर्दै यस गाउँपालिकाभित्र शैक्षिक गतिविधिहरु संचालन हुदै आईरहेका छन् । यस गाउँपालिकालाई शिक्षातर्फ सशर्त अनुदान शीर्षकमा रु. १६ करोड ६४ लाख बजेट

सीमा प्राप्त भएको छ । यस गाउँपालिकाबाट शिक्षा तर्फ रु. १ करोड ३६ लाख ९४ हजार विनियोजन गरिएको छ ।

१८. नेपालमा सरकारबाट सञ्चालित 'समयमै भर्ना समयमै ज्ञान, गुणस्तरीय शिक्षा सबैको अभियान' भन्ने अभियानलाई आत्मसात गर्दै यस गाउँपालिका भित्र सबै बालबालिकालाई शिक्षामा पहुँच सुनिश्चित गर्न सार्वजनिक शिक्षालाई गुणस्तरीय, उपयोगी र रोजगार मुलक बनाउन राजनीतिक नेतृत्व अभिभावक निती निर्माता, शिक्षक, युवा, विद्यार्थीलाई संलग्न गरी सार्वजनिक शिक्षा सुधार अभियान संचालन गरिने छ ।
१९. शैक्षिक सुशासन, पारदर्शिता तथा सार्वजनिक उत्तरदायित्व अभिवृद्धिका लागि नियमित अनुगमन, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाइ तथा विद्यालय सुधार योजनाको प्रभावकारी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
२०. गरिव तथा जेहेन्दार आर्थिक अवस्था कमजोर भएका आफ्नै लगानीमा एम.वि.वि.एस डाक्टर तथा जियोलोजी पढ्ने विद्यार्थीहरूको पढाईका लागि यस गाउँपालिकाबाट जम्मा खर्चको १० प्रतिशत रकम खर्च व्यहोर्ने व्यवस्थालाई निरन्तरता दिइएको छ ।
२१. "शिक्षकको हातमा पाठ्यक्रम र विद्यार्थीको हातमा पाठ्यपुस्तक" को प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि आवश्यक पहल गर्न विभिन्न कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
२२. विद्यालयहरूको पूर्वाधार निर्माण तथा सुधारमा जोड दिई विद्यालयहरूमा गुणस्तरिय शिक्षाका लागि सीपमूलक तथा प्रविधियुक्त पठनपाठनको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
२३. स्थानीय तहले शिक्षा क्षेत्रमा लगानी गर्नुपर्ने आर्थिक भारलाई न्यूनिकरण गर्न नेपाल सरकारद्वारा जारी शिक्षा ऐनमा व्यवस्था भए अनुसार यस गाउँपालिका भित्रका विद्यालयहरूको अनुगमन गरी शिक्षक विद्यार्थी अनुपात, भौगोलिक विकटता, भौतिक अवस्था, एक विद्यालयदेखि अर्को विद्यालयसम्मको दूरी आदिका आधारमा दरवन्दी मिलान गरी विद्यालय कक्षा घटाउने तथा विद्यालय गाभ्ने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
२४. विद्यालय लेखापाल, बालविकास केन्द्र, विद्यालय सहयोगीमा कार्यरत कर्मचारीलाई यस गाउँपालिकाबाट आवश्यक थप बजेटलाई निरन्तरता दिइएको छ ।
२५. "प्राविधिक शिक्षा आजको आवश्यकता" भन्ने मूल नारालाई साकार पार्न गाउँपालिका अन्तर्गत संचालनमा रहेको प्राविधिक शिक्षालाई निरन्तरता दिइने छ ।
२६. प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक शिक्षाको विकासका लागि शिक्षकहरूको क्षमता अभिवृद्धि गर्न विद्यालय व्यवस्थापन समिति, प्रधानाध्यापक, शि.अ.सं., शिक्षक विद्यार्थी अभिभावक अन्तक्रियाका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
२७. विद्यार्थीहरूको मनोबल तथा क्षमता वृद्धिका लागि शारीरिक व्यायाम, विद्यार्थी-खेलकूद, अतिरिक्त क्रियाकलाप संचालन, जेहेन्दार विद्यार्थी प्रोत्साहनको व्यवस्था गरिएको छ ।
२८. अपाङ्गता भएका बालबालिकाहरूका लागि शिक्षामा पहुँच पुऱ्याउन प्राविधिक शिक्षालय र हरेक सामुदायिक विद्यालयहरूमा अनिवार्य सीपमूलक प्राविधिक कक्षा सञ्चालन गर्ने नीती लिइनेछ ।
२९. कक्षा ८ को परीक्षा गाउँपालिका स्तरिय परीक्षा संचालनमा निरन्तरता गरिने छ ।
३०. कक्षा १ देखि ८ सम्म स्थानीय पाठ्यक्रम निर्माण गरी प्रयोगमा ल्याइएको छ ।

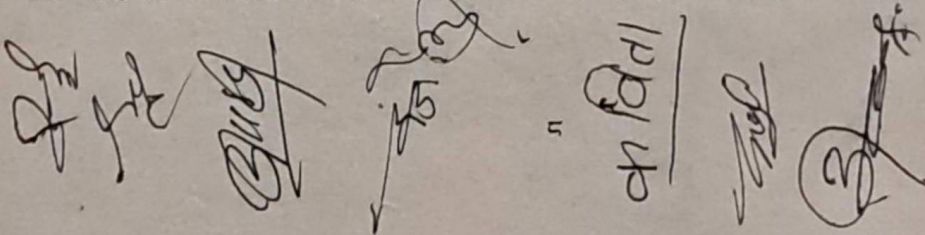
३१. जिल्ला भित्र संचालन रहेका प्राविधिक शिक्षालयमा प्राविधिक विषय पढ्ने ४ जना विद्यार्थीहरूलाई पढाईमा अनुदान दिने व्यवस्थालाई निरन्तरता दिइएको छ ।
३२. उच्च शिक्षामा छात्राहरूको पहुँच तथा सहभागिता बढाउन विभिन्न तहको परीक्षामा उत्कृष्ट नतिजा हासिल गर्ने छात्रालाई पुरस्कृत गर्ने नीति लिइने छ ।
३३. स्थानीय उत्पादनमा आधारित विद्यालयमा दिवाखाजा कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइएको छ ।
३४. दिवा खाजा कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रूपमा संचालन गर्न तथा विद्यालयलाई पूर्ण सरसफाई क्षेत्र बनाउन खानेपानी व्यवस्थापन, बालमैत्री धारा, शौचालय मर्मत, खाडल निर्माण तथा मर्मत सम्भार कार्यका लागि अन्य निकायहरूसँग साभेदारीमा कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
३५. यस गाउँपालिकामा शिक्षा क्षेत्रमा ३६ वटै विद्यालय र स्वास्थ्य क्षेत्रमा कार्यक्रम संचालन गरिरहेको समृद्ध खप्तडछान्ना परियोजना लाई निरन्तरता दिइएको छ ।
३६. सम्पूर्ण विद्यालयहरूमा अध्यायन गर्ने विद्यार्थीहरूको निःशुल्क स्वास्थ्य परिक्षण गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ ।
३७. विगतदेखि संचालनमा रहेको स्वमसेवक शिक्षक कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
३८. बालविकास केन्द्रका बालबालिकाहरूका लागि बालमैत्री कक्षाकोठा तथा शैक्षिक सामग्रीको व्यवस्थामा विपेश जोड दिइनेछ ।
३९. विद्यालयहरूमा निःशुल्क सेनिटरी प्याड वितरण कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
४०. विद्यालय जाने बालबालिकाहरूलाई उत्साहित गर्न र सबै प्रकारका बालश्रम निरुत्साहित गर्ने बालश्रम निषेधको नीति अवलम्बन गरी अनुगमनको कार्यलाई प्रभावकारी रूपमा अगाडि बढाइनेछ ।
४१. बालबालिकाको मनोबल र क्षमता विकास गर्न बाल क्लवको स्थापना, बाल खेल प्रतियोगिताको आयोजना गरिनेछ ।
४२. युवा शक्ति नै देशको मेरुदण्ड भएकाले यूवाहरूलाई शसक्तिकरणका माध्यमबाट नेतृत्व विकास,सिप विकासका र क्षमता विकास तालिमको व्यवस्थापन गरिनेछ ।
४३. लागु औषध तथा कुलतमा फसेका तथा सम्भावित यूवाहरूलाई युवा परामर्श तथा सचेतना अभियानलाई समुदाय र विद्यालय संग जोडेर गैरसरकारी संस्थाहरूसँग साभेदारी गरी संचालन गर्ने नीति लिइनेछ ।

अध्यक्ष महोदय,

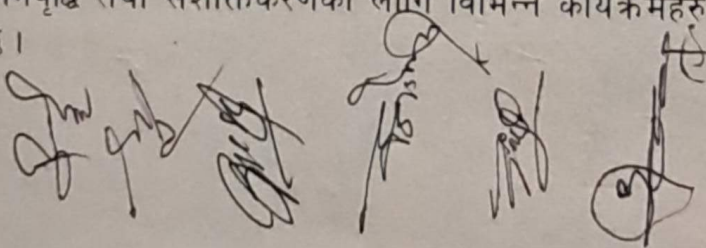
अब म स्वास्थ्य तर्फको कार्यक्रम प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

स्वास्थ्य तर्फ

४४. यस गाउँपालिकालाई स्वास्थ्यतर्फ सशर्त अनुदान शीर्षकमा रु. ४ करोड बजेट सीमा प्राप्त भएको छ ।
४५. यस गाउँपालिकालाई गडराय स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माणका लागि प्रदेश सरकार सम्पुरक अनुदान शीर्षकमा रु. ८९ लाख ७६ हजार बजेट सीमा प्राप्त भएको छ ।
४६. यस गाउँपालिकाबाट समेत स्वास्थ्य तर्फ रु. ७६ लाख ५३ हजार विनियोजन गरिएको छ ।

४७. हरेक नेपालीको स्वस्थ भई बाँच्न पाउने हकलाई सुनिश्चित गर्न गाउँपालिकामा रहेका स्वास्थ्य चौकी तथा बर्थिङ्ग सेन्टरहरुको क्रमशः स्तरोन्नति गरिने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
४८. गर्भवती सुत्केरी महिलाहरु का लागि निःशुल्क एम्बुलेन्स सेवा संचालन संचालन गरिने छ ।
४९. सरकारले निःशुल्क उपलब्ध गराउने औषधिहरु सबै स्वास्थ्य संस्थामा निरन्तर उपलब्ध हुने व्यवस्थाका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेकोछ ।
५०. गाउँपालिकास्थित सबै किसिमका स्वास्थ्य संस्था, स्वास्थ्यकर्मी, औषधि तथा स्वास्थ्य सेवाको मापदण्ड र व्यवस्थापनको प्रभावकारिता बढाउन अनुगमन र मुल्याङ्कन पद्धति कडाइका साथ लागू गरिने छ ।
५१. गाउँपालिकामा आउनसक्ने महामारी तथा विपदबाट हुनसक्ने सम्भावित जनघनको क्षति न्यूनिकरणका लागि गाउँपालिकाले औषधि र उपकरण सहितको एक स्वास्थ्य इकाई गठन गरी विपद व्यवस्थापन कार्य द्रुत गतिमा सञ्चालन गर्नका लागि आवश्यक स्रोतको व्यवस्थापन गरिएको छ ।
५२. सबै स्वास्थ्य संस्थाद्वारा हरेक नागरिकमा गुणस्तरिय स्वास्थ्य सेवाको पहुँच पुग्ने गरी निःशुल्क उपचार, आधारभूत स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्न तथा गाउँपालिकाको प्रसूति सेवालार्ई प्रभावकारी बनाई मातृशिशु स्वास्थ्यमा सुधार ल्याई मातृमृत्युदर, बालमृत्युदर, कुपोषणदर, रोगको प्रकोप दर घटाई CPR औसत आयु वृद्धि गर्ने नीति अवलम्बन गरी कार्यान्वयनमा ल्याइने छ ।
५३. जेष्ठ नागरिक, गर्भवती महिला तथा अपाङ्ग नागरिकहरुका लागि समय समयमा घर दैलोमा गएर निःशुल्क उपचार कार्यक्रम लाई निरन्तरता दिइएको छ ।
५४. १००० दिनका आमाहरुलाई प्रत्येक महिनामा आमा समूहमा आवद्ध गराइ आमा र बच्चाको पोषण स्थिति अवलोकन पोषण परामर्श गर्न नियमित स्वास्थ्य कर्मिले भेट गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ ।
५५. गम्भिर प्रकृतीको रोगहरु जस्तै मुटु, किडनी, ब्रेन ट्युमर, क्यान्सर, मोर्टन न्यरोन डिजिज, आदि विरामी लाई उपचारमा अनुदानको व्यवस्था लाई निरन्तरता गरिने छ ।
५६. यस गाउँपालिकाको जनसंख्याको चापलाई मध्यनजर गरी X-ray, USG, Video X-ray, General Lab, Doctor, CS सहितको सेवा दिने एम्बुलेन्स सहितको १० शैयाको अस्पताल संचालनका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छ ।
५७. आँखा उपचार केन्द्र निरन्तरताका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छ ।
५८. नागरिकको आँखा चेक गरि अप्रेसन गर्नुपर्ने विरामीहरुको कम खर्चमा अप्रेसन हुने गरी नेत्रालय धनगढीसंग समन्वय गरी आँखा शिविरलाई निरन्तरता दिईने छ ।
५९. भौतिक पूर्वाधार निर्माण हुन बाँकी रहेका स्वास्थ्य चौकीहरुको जग्गा व्यवस्था गर्न लगाई भौतिक पूर्वाधार तयार गरी सुविधा सम्पन्न गराइनेछ ।
६०. आर्थिक तथा सामाजिक रुपमा पछाडि परेका महिलाहरुलाई लक्षित गरी उनीहरुको क्षमता अभिवृद्धि तथा सशक्तिकरणका लागि विभिन्न कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्ने व्यवस्था गरिएको छ ।

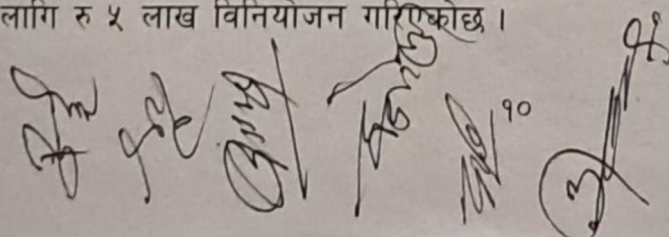

६१. यस गाउँपालिकामा संचालन हुँदै आईरहेको X-ray सेवालाई निरन्तरता दिइएको छ ।
६२. गाउँपालिकामा संचालन हुँदै आएको नागरिक आरोग्य सेवा केन्द्रलाई निरन्तरता दिइएको छ, उक्त केन्द्र संचालनका लागि सशर्त अनुदान शीर्षकमा रु. ५ लाख बजेट सीमा प्राप्त भएको छ । यस गाउँपालिकाबाट १२ लाख ५० हजार विनियोजन गरिएको छ ।
६३. नागरिक आरोग्य केन्द्रबाट दिइँदै आएको थेरापी सेवालाई निरन्तरता दिइएको छ ।

अध्यक्ष महोदय,

अब म पूर्वाधार विकास तर्फको कार्यक्रम प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

६४. "भौतिक पूर्वाधार, विकासको आधार" भन्ने तथ्यलाई आत्मसाथ गर्दै गाउँपालिकामा भौतिक पूर्वाधारको विकासलाई पहिलो प्राथमिकतामा राख्दै वडा कार्यालय पहुँच मार्ग सडक सञ्जाल स्तरउन्नति कार्यलाई निरन्तरता दिइएको छ ।
६५. यस गाउँपालिका हुँदै जाने राष्ट्रिय गौरवको योजना सेती लोकमार्ग को काम अगाडी बढाउनका लागि नेपाल सरकारसँग आवश्यक पहल गरिएको छ ।
६६. गाउँपालिकाका स्थानीय सडक तथा ग्रामीण सडकहरुको क्रमशः स्तरउन्नति गरिनेछ ।
६७. खानेपानी तथा सरसफाई सेवा उपलब्ध गराउने कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । माग र स्रोतको उपलब्धतालाई मध्यनजर गरी 'एक घर एक धारा' को नीतिलाई अगाडि बढाइनेछ । बाढी पहिरो लगायतका प्राकृतिक प्रकोपका कारणले क्षति भएका खानेपानी तथा सरसफाईका संरचनाको समयमै पुनःनिर्माणको निमित्त सरोकारवालासंग साभेदारीको व्यवस्था मिलाइनेछ । यसका लागि उपभोक्ता समितिको संस्थागत क्षमता विकासमा जोड दिइनेछ । गाउँपालिकामा सरसफाई तथा स्वच्छता व्यवस्थापनका लागि (वास ईकाई) को थप व्यवस्थापन गरिएको छ ।
६८. गाउँपालिका भित्र संचालन हुने पूर्वाधार निर्माणका योजनाहरुका लागि रु. ६ करोड १४ लाख ९० हजार विनियोजन गरिएको छ ।
६९. प्रदेश सरकार संगको समन्वय सहकार्यमा संचालन हुने योजना तथा कार्यक्रमहरु विपेश अनुदान संचालनका लागि रु ६६ लाख ५० हजार विनियोजन गरेको छ ।
७०. प्रदेश सरकारसंगको समन्वय सहकार्यमा संचालन हुने योजना तथा कार्यक्रमहरु सम्पुरक अनुदान संचालनका लागि रु ६७ लाख ४१ हजार विनियोजन गरेको छ ।
७१. संघीय सरकारसंगको समन्वय सहकार्यमा संचालन हुने योजना तथा कार्यक्रमहरु सम्पुरक अनुदान संचालनका लागि रु ३ करोड ४२ लाख विनियोजन गरेको छ ।
७२. सञ्चार क्षेत्रको हक अधिकार सुरक्षित गरी स्थानीय सञ्चार तथा पत्रकारितालाई प्रोत्साहन गर्न सञ्चार क्षेत्रको प्रवर्द्धन कार्यक्रमलाई निरन्तरता गरिएको छ ।
७३. गाउँपालिकामा खेलकूद विकासका लागि खेलकूद मैदान स्तरउन्नती गर्न आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छ ।
७४. खेलकूद कार्यक्रमहरु आयोजना गरी बालबालिका तथा युवाहरुलाई खेलकुद तर्फ आकर्षण गर्न विभिन्न खेलकूद प्रतियोगिताहरु सञ्चालनका लागि रकम विनियोजन गरिएको छ ।
७५. यस गाउँपालिकालाई प्रधानमन्त्री रोगजार कार्यक्रम तर्फ सशर्त अनुदान शीर्षकमा रु. २३ लाख बजेट सीमा प्राप्त भएको छ । यस गाउँपालिकाबाट शिपमूलक कार्यक्रम संचालनका लागि रु ५ लाख विनियोजन गरिएको छ ।

७६. गाउँपालिका भित्रको रोजगारको अवस्था,श्रमिकको अवस्था माग र आपूर्ति,स्थानीय श्रमिकको तथ्याड संकलन,श्रम योग्य जनशक्तीको सीप तथा क्षमता नक्साकन,स्थानीय स्रोत तथा साधनको नक्साङ्कन गरिने छ । उद्यमीलाई सहजीकरण तथा श्रम शक्ती र रोजगारदातालाई समन्वय गर्न रोजगार तथा उद्यम सेवा केन्द्र संचालन सीप तथा रोजगार मेला संचालन गरिने छ, यसका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छ ।
७७. श्रम बजारको माग,उपलब्ध स्रोत र जनशक्ती रोजगार प्रवृत्तिको अध्ययन गरी रोजगारी रणनीति निर्माण गरिनेछ । गाउँपालिका भित्र रोजगारीको क्षेत्रमा रहेका अवसर तथा सम्भावनाको पहिचान,समस्याहरुको निदान र रोजगार सिर्जनाका नवीनतम उपाय एवं विधिहरुको विकास गर्न तथा दिगो रोजगारी विकासका लागि स्पष्ट नीतिगत र संरचनागत व्यवस्था गर्नका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छ ।
७८. कामका लागि रोजगार भन्ने नारालाई आत्मसाथ गर्दै प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम प्रभावकारीरूपमा संचालन गरिनेछ ।
७९. यस गाउँपालिकालाई संघीय सरकार बाट पोषण कार्यक्रम तर्फ सशर्त अनुदान शीर्षकमा रु. ३० लाख बजेट सीमा प्राप्त भएको छ । यस गाउँपालिकाबाट ३ लाख विनियोजन गरिएको छ ।
८०. यस गाउँपालिकामा पोषणमैत्री स्थानीय शासन प्रवर्द्धन कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
८१. महिला तथा बालबालिकालाई लक्षित कार्यक्रम जस्तै बाल पोषण अनुदान, खोप कार्यक्रम, र सुनौला १००० दिनका आमाले हरेक वार खाना चारमा सुदृढीकरण एक घर एक धारा,एक घर एक फिल्टर,एक घर एक करेसावारी र रैथाने खाद्य बस्तुको उत्पादन पशु जन्य खाद्य बस्तुको पहुच आदि समेत बहुक्षेत्रीय पोषण योजना कार्यक्रम थप व्यवस्थित बनाउन संघीय सरकारको प्राप्त बजेट र गाउँपालिकाबाट पनि थप रकम विनियोजन गरि साभेदारीमाप पूर्ण पोषणमैत्री बडाहरु हुँदै गाउँपालिकालाई नै पूर्ण पोषणमैत्री स्थानीय तह घोषणा तर्फ उन्मुख गर्ने नीति लिएकोछ ।
८२. बालविवाह, बहुविवाह, बोक्सी प्रथा, लैङ्गिक तथा घरेलु हिंसा, छाउपडी प्रथा जस्ता अन्ध विश्वास एवं कुरितीहलाई निरुत्साहित गर्न प्रचलित कानुनको कडाइका साथ कार्यान्वय गर्दै यस्ता कुप्रथा विरुद्ध जनचेतना अभियान सञ्चालन गरिनेछ ।
८३. आर्थिक र सामाजिक रूपमा विपन्न, एकल महिला, दलित, जनजाती, अल्पसंख्यक, वञ्चितकरणमा परेका व्यक्ति, अपाङ्गता भएका व्यक्ति तथा जोखिम अवस्थामा रहेका महिलाहरुको रोजगारी, उद्यमशीलता, क्षमता विकास तथा सशक्तिकरणका लागि कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
८४. महिला किशोरी तथा बालबालिकाको पोषण अवस्थामा सुधार ल्याई मानव पूजिको विकास गरिने निति लिइएकोछ ।
८५. बालमैत्री स्थानिय शासन सम्बन्धी तालिमका माध्यामबाट यस गाउँपालिकालाई बालमैत्री गाउँपालिका बनाउन जोड दिईनेछ । साथै भौतिक संरचना निर्माण गर्दा बालमैत्री, अपाङ्गता मैत्री बनाउने नीति लिएकोछ ।

११

८७. यस गाउँपालिका अन्तरगत सम्पूर्ण बाँकीरहेका वडाहरुमा राष्ट्रिय विद्युत प्रशासन लाइन जडान कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

अध्यक्ष महोदय,

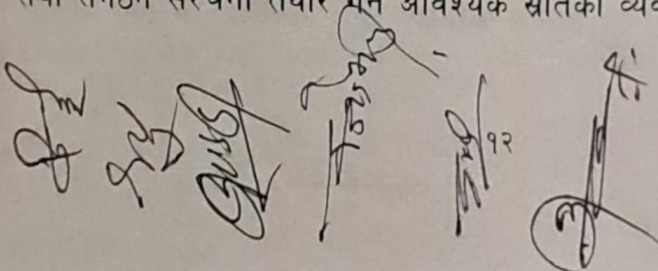
अब म वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन तर्फको कार्यक्रम प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

८८. यस गाउँपालिकाबाट समेत विपद व्यवस्थापनको लागि रु. ५० लाख विनियोजन गरिएको छ ।
८९. गाउँको वन गाउँबासीको धन अवधारण विकास गरिने छ ।
९०. गाउँपालिकाले संघ-संस्थाहरूसँग समन्वय गरी नाङ्गा डाँडाहरुलाई हराभरा बनाउन एक गाउँ एक नर्सरीको निर्माणको लागि आवश्यक व्यवस्था व्यवस्थापन गरेकोछ ।
९१. वृक्षारोपणको माध्यमबाट भू तथा जलाधार संरक्षण गरी प्राकृतिक स्रोतको संरक्षण र व्यवस्थापनका कार्यक्रममा व्यापक जनसहभागितामा परिचालन गरिनेछ ।
९२. भू क्षय नियन्त्रण, पहिरो नियन्त्रण, जल उत्पन्न प्रकोप, नदी मुहान तथा नदी कटान संरक्षण सम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
९३. गाउँपालिकामा विपद व्यवस्थापन तथा जोखिम न्यूनीकरण योजना अनुरूप कार्य गरिने छ । प्राकृतिक विपदमा परेकाहरुको खोज तथा उद्धार गर्न पूर्व तयारी स्वरूप आवश्यक उपकरणहरु खरिद गरी तयारी अवस्थामा राखिनेछ ।
९४. गाउँपालिका भित्र निर्माण गरिने सार्वजनिक भवन, खानेपानी, शौचालय, सडकहरु भूकम्प प्रतिरोधात्मकका साथै अपाङ्ग, महिला र बालमैत्री हुने गरी निर्माण गरिने छ ।
९५. जलवायु परिवर्तन न्यूनीकरण गर्न वातावरण संरक्षण र जैविक विविधताको संरक्षणका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।
९६. गाउँपालिकामा विपद गोदाम घर र स्थानीय आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्रमा सामाग्रीको उपलब्ध गराईने छ ।
९७. विपद व्यवस्थापन बारे व्यापक जनचेतना फैलाउने नीती लिइने छ ।

अध्यक्ष महोदय,

अब म कर प्रणाली सम्बन्धी कार्यक्रम प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

९८. गाउँपालिकाको अधिकार क्षेत्रभित्र पर्ने आर्थिक क्रियाकलापलाई करको दायरामा ल्याई राजस्व संकलन नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
९९. कर सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गरी करको दायरा विस्तार गरिनेछ ।
१००. गाउँपालिकाको करको संरचना र करका दरहरु समय सापेक्ष हुने गरी कर प्रणालीलाई थप प्रगतिशिल एवं समन्यायिक बनाइनेछ ।
१०१. करको दर तथा दायरा फराकिलो पारी आत्मनिर्भर गाउँपालिका बन्न आन्तरिक स्रोतको खोजी गरिनेछ ।
१०२. गाउँपालिकास्तरमा कर असुल उपर गर्न, चुहावट नियन्त्रण गर्न, समन्वय र अनुगमन गर्न तथा संगठन संरचना तयार गर्न आवश्यक स्रोतको व्यवस्थापन गरिनेछ ।

८७ यस गाउँपालिका अन्तरगत सम्पूर्ण बाँकी रहेका वडाहरूमा राष्ट्रिय विद्युत प्रसारण लाइन जडान कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

अध्यक्ष महोदय,

अब म बातावरण तथा विपद व्यवस्थापन तर्फको कार्यक्रम प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

८८ यस गाउँपालिकाबाट समेत विपद व्यवस्थापनको लागि रु. ५० लाख विनियोजन गरिएको छ ।

८९ गाउँको बन गाउँबासीको धन अवधारण विकास गरिने छ ।

९० गाउँपालिकाले संघ-संस्थाहरूसँग समन्वय गरी नाझा डाँडाहरूलाई हराभरा बनाउन एक गाउँ एक नर्सरीको निर्माणको लागि आवश्यक व्यवस्था व्यवस्थापन गरेकोछ ।

९१ वृक्षारोपणको माध्यमबाट भू तथा जलाधार संरक्षण गरी प्राकृतिक स्रोतको संरक्षण र व्यवस्थापनका कार्यक्रममा व्यापक जनसहभागितामा परिचालन गरिनेछ ।

९२ भू क्षय नियन्त्रण, पहिरो नियन्त्रण, जल उत्पन्न प्रकोप, नदी मुहान तथा नदी कटान संरक्षण सम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

९३ गाउँपालिकामा विपद व्यवस्थापन तथा जोखिम न्यूनीकरण योजना अनुरूप कार्य गरिने छ । प्राकृतिक विपदमा परेकाहरूको खोज तथा उद्धार गर्न पूर्व तयारी स्वरूप आवश्यक उपकरणहरू खरिद गरी तयारी अवस्थामा राखिनेछ ।

९४ गाउँपालिका भित्र निर्माण गरिने सार्वजनिक भवन, खानेपानी, शौचालय, सडकहरू भूकम्प प्रतिरोधात्मकका साथै अपाङ्ग, महिला र बालमैत्री हुने गरी निर्माण गरिने छ ।

९५ जलवायु परिवर्तन न्यूनीकरण गर्न वातावरण संरक्षण र जैविक विविधताको संरक्षणका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।

९६ गाउँपालिकामा विपद गोदाम घर र स्थानीय आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्रमा सामाग्रीको उपलब्ध गराइने छ ।

९७ विपद व्यवस्थापन बारे व्यापक जनचेतना फैलाउने नीती लिइने छ ।

अध्यक्ष महोदय,

अब म कर प्रणाली सम्बन्धी कार्यक्रम प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

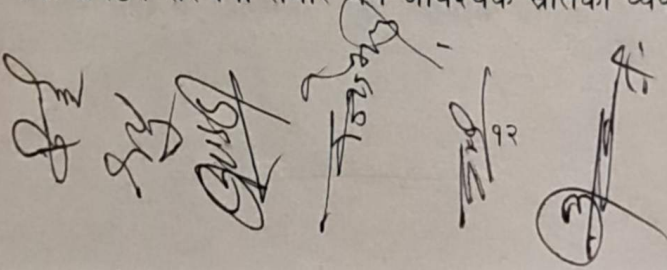
९८ गाउँपालिकाको अधिकार क्षेत्रभित्र पर्ने आर्थिक क्रियाकलापलाई करको दायरामा ल्याई राजस्व संकलन नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

९९ कर सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गरी करको दायरा विस्तार गरिनेछ ।

१०० गाउँपालिकाको करको संरचना र करका दरहरू समय सापेक्ष हुने गरी कर प्रणालीलाई थप प्रगतिशिल एवं समन्यायिक बनाइनेछ ।

१०१ करको दर तथा दायरा फराकिलो पारी आत्मनिर्भर गाउँपालिका बन्न आन्तरिक स्रोतको खोजी गरिनेछ ।

१०२ गाउँपालिकास्तरमा कर असुल उपर गर्न, चुहावट नियन्त्रण गर्न, समन्वय र अनुगमन गर्न तथा संगठन संरचना तयार गर्न आवश्यक स्रोतको व्यवस्थापन गरिनेछ ।

११५. महिला तथा बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूका लागि रु. १८ लाख ५० हजार विनियोजन गरिएको छ ।
११६. न्यायीक समिति संचालन तथा व्यवस्थापनका लागि रु. १२ लाख ५० हजार विनियोजन गरेको छ ।
११७. महिला हिंसा न्यूनिकरणका लागि विभिन्न सन्देशमूलक कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ ।
११८. हिंसामा परेका, एकल महिलाहरूलाई सिप मुलक तालिमको व्यवस्था गरिनेछ ।
११९. अपाङ्गता भएका ब्यक्ती, महिला, दलित, अल्पसंख्यकका लागि उच्चम दर्ता निशुल्क गर्ने र करमा सहूलित प्रदान गरिनेछ । उनीहरूलाई रोजगारमा प्राथमिकता दिई आरक्षण प्रदान गरिनेछ ।
१२०. अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूलाई सीप र क्षमता अनुसारको तालिमको व्यवस्था गरिनेछ ।
१२१. अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूलाई अपाङ्ग परिचय पत्र वितरण कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइने छ ।
१२२. लैंगिक हिंसा न्यूनिकरण बालविवाह निवारणका लागि सुदूरपश्चिम प्रदेश सरकारले विगतमा घोषणा गरेको कार्यक्रम अन्तगत रही महिला सशक्तिकरणका कार्यका साथै "सानै छु बढ्न देउ बालविवाह होइन पढ्न देउ" भन्ने नारालाई मूलप्रवाहमा ल्याई अभियान संचालन गरिनेछ ।
१२३. वडाहरूमा गठित अपाङ्ग समुहहरूलाई थप व्यवस्थित बनाइने छ ।
१२४. अपाङ्गता भएका ब्यक्तिको स्तरउन्नतीको लागि विभिन्न संघ संस्थाहरू संग कार्याक्रम संचालनको लागि पहल गरिने छ ।
१२५. सबै नागरिकको न्यायमा पहुच पुऱ्याउनका लागि विभिन्न कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
१२६. स्थानीय न्यायीक समितिले मेलमिलाप गराउन सक्ने मुद्दाहरू मेलमिलापको लागि प्रत्येक वडाहरूमा रहेका मेलमिलाप केन्द्रहरूलाई व्यवस्थित गर्ने र गाउँपालिकामा मेलमिलाप कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
१२७. जेष्ठ नागरिक सम्मान कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइने छ ।
१२८. जेष्ठ नागरिकहरूलाई जेष्ठ नागरिक परिचय पत्र वितरण गरिने छ ।
- अध्यक्ष महोदय,
अब म राष्ट्रिय परिचय पत्र तथा पन्जिकरण शाखा सम्बन्धी कार्यक्रम प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।
१२९. व्यक्तिगत घटना दर्ता तथा सामाजिक सुरक्षा व्यवस्थापन सूचना प्रणाली व्यक्तिगत घटना दर्ता सुदृढीकरणका लागि राष्ट्रिय परिचयपत्र तथा पन्जिकरण विभागबाट रु. ५ लाख शर्त अनुदान विनियोजन भएकोछ । यस गाउँपालिकाबाट ७ लाख २० हजार विनियोजन गरिएकोछ ।
१३०. व्यक्तिगत घटना दर्ता पूर्ण अनलाइन प्रणालीलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
१३१. व्यक्तिगत घटना तथा सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम सम्बन्धित वडा कार्यालयबाट अनलाइन मार्फत सन्चालनलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
१३२. सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरणलाई सहज बनाउनका लागि प्रत्येक सेवाग्राहीलाई परिचय पत्रको व्यवस्था गरिनेछ ।

१४

१३३. सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण बैक माफत भुक्तानि दिने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
१३४. प्रत्येक वडा बस्तीमा सामाजिक सुरक्षा सम्बन्धी जनचेतना मूलक कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।
१३५. सामाजिक सुरक्षा तथा व्यक्तिगत घटना दर्तामा नागरिकको सहज पहुच पुयाउन तथा शत प्रतिशत घटना दर्ता गराउन सुचना संचार तथा पहुच अभियान(दर्ता शिविर) संचालन गरिने छ ।
१३६. सामाजिक सुरक्षा भत्ता लाभग्रीको नविकरण गर्दा बायोमेट्रिक स्क्यान डिभाइसको माध्यम बाट नविकरण गर्ने नीती लिइएको छ ।

अध्यक्ष महोदय,

अब म राजश्व प्रशासन सम्बन्धी कार्यक्रम प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

१३७. स्थानीय कर तथा गैरकर राजस्व प्रशासन सम्बन्धी ऐन तर्जुमा गरी लागु गरिनेछ ।
१३८. कर तथा गैरकर राजस्व प्रशासन कार्यविधि तर्जुमा गरी लागु गरिनेछ ।
१३९. गाँउपालिकाको वस्तुगत विश्लेष गरी सिद्धान्त र प्राथमिकताका आधारमा विनियोजन ऐन तर्जुमा गरिने प्रचलन विकास गरिनेछ ।
१४०. नागरिक समाज, नीजि क्षेत्र, स्थानीय संघ संस्था र सरोकारवालाहरु विच समन्वय गरी कर शिक्षा तथा संकलन अभियान संचालन गरिनेछ ।

अध्यक्ष महोदय,

अब म बजेटको विनियोजन र स्रोतको व्यवस्था सम्बन्धी योजना र अधिल्लो वर्षको विनियोजनबाट भएको खर्च प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु :

- आर्थिक वर्ष २०८२/२०८३ का लागि नेपाल सरकारबाट वित्तीय समानीकरण अनुदान तर्फ रु. १० करोड १० लाख, राजस्व बाँडफाँड तर्फ रु.८ करोड ४ लाख ४६ हजार ४ सय ४४ र र सशर्त अनुदान तर्फ रु.२१ करोड १९ लाख, संघीय सम्पुरक अनुदान ५२ लाख प्रदेश समानिकरण ९४ लाख १९ हजार, प्रदेश राजश्व बाडफाड २१ लाख ७२ हजार, प्रदेश सम्पुरक ४३ लाख, प्रदेश विशेष अनुदान ३० लाख, प्रदेश सरकार सशर्त अनुदानमा रु. १ करोड २४ लाख, आन्तरिक श्रोत तर्फ रु २ करोड ९ लाख ४५ हजार २ सय ११, जम्मा ४५ करोड ७ लाख ८२ हजार ६ सय ५५ चालु आर्थिक वर्षमा विनियोजन गरेको जानकारी गराउँदछु । नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारबाट विनियोजन हुन सक्ने सम्पुरक तथा विशेष अनुदान रकमलाई गाउँपालिकाले आफूले पहिचान गरी आफ्नो क्षेत्रमा पूर्वाधार विकासका योजना कार्यान्वयन गर्नका लागि योजनाको सम्भाव्यता, लागत, प्रतिफल वा लाभ, योजना कार्यान्वयन गर्न सक्ने वित्तीय वा भौतिक क्षमता वा जनशक्ति योजनाको आवश्यकता र प्राथमिकताका आधारमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्नका लागि आवश्यक बजेट अनुमोदन का लागि पेश गरेको छु ।

१५

अध्यक्ष महोदय,

अन्त्यमा

- यस नीति कार्यक्रम तथा बजेटबाट आर्थिक क्रियाकलाप विस्तार भई उच्च आर्थिक वृद्धिदर हासिल हुने अपेक्षा राखिएको छ। प्रस्तुत बजेटबाट मानव विकास सूचकमा क्रमशः सुधार हुँदै जानेमा विश्वस्तछु।
- यस गाउँपालिकाको नीति तथा कार्यक्रम एवं आगामी वर्ष २०८३-२०८४ को बजेटका सिद्धान्त, उद्देश्य, प्राथमिकता र प्रमुख नीति उपर गाउँसभामा घनिभूत छलफल भई गाउँसभा सदस्यज्यूहरूले दिनुभएका सुभावहरू प्रस्तुत बजेटको आधारको रूपमा रहेका छन्। बजेट छलफलका क्रममा आ-आफ्नो तर्फबाट सुभाव दिनुहुने गाउँसभाका सदस्यज्यूहरू, गाउँ कार्यपालिकाका पदाधिकारीज्यूहरू, कर्मचारीहरू, स्थानीय बुद्धिजीवि, नागरिक समाज तथा सामुदायिक एवं सामाजिक संघ संस्थाहरू, पत्रकार तथा सञ्चारकर्मीहरू र सबै छान्नाबासीहरूमा हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु।
- गत वर्षका कार्यक्रम तथा आयोजनाहरू कार्यान्वयन एवं सम्पन्न गर्न आ-आफ्नो क्षेत्रबाट सहयोग पुऱ्याउनु हुने जनप्रतिनिधिज्यूहरू, कार्यपालिका एवं गाउँसभाका पदाधिकारी ज्यूहरू, सम्पूर्ण कर्मचारीहरू, करदाताहरू, स्थानीय बुद्धिजीवि, उपभोक्ता समितिका पदाधिकारीहरू, सरोकारवालाहरू, पत्रकार तथा सञ्चारकर्मीहरू, सरकारी, गैरसरकारी तथा सामुदायिक संस्थाहरू आमनागरिकहरू लगायत यस गाउँपालिकाका सम्पूर्ण कर्मचारीहरूमा हार्दिक धन्यवाद दिँदै आगामी दिनहरूमा पनि बजेटको सफल कार्यान्वयनमा यहाँहरूबाट अझ बढी पारदर्शिता, मितव्ययिता, सहभागिता एवं थप उत्तरदायी भूमिकाको अपेक्षा राख्दछु।

धन्यवाद !

मिति: २०८३ असार १० गते

विष्णु कुमार थापा
उपाध्यक्ष
खप्तडछान्ना गाउँपालिका

